

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft

Hulpmiddelen van thuiswonende
cliënten met een Wlz-indicatie

ons kenmerk

ECSD/U201601693
Lbr. 17/001

datum

4 januari 2017

Samenvatting

In de Wlz staat dat de Wlz-uitvoerders verantwoordelijk worden voor woningaanpassingen en hulpmiddelen voor cliënten met een Wlz indicatie die zelfstandig wonen. De jaren 2015 en 2016 zijn overgangsjaren geweest waarin de verantwoordelijkheid nog bij de gemeenten is gebleven.

Sinds mei 2015 hebben twee werkgroepen zich bezig gehouden met het in kaart brengen van alle consequenties van de overheveling. Tegelijkertijd is in maart 2016 in de Tweede Kamer de motie Van Dijk en Van Weijtenberg (34279, nr. 20) aangenomen die het kabinet opdroeg om de consequenties van een eventuele overheveling voor cliënten te onderzoeken. VWS heeft dit onderzoek in september uitgevoerd.

Op grond van de eindrapportage van de werkgroepen en het VWS onderzoek hebben de bestuurlijke delegatie van de VNG en staatssecretaris Van Rijn in het bestuurlijk overleg op 24 november besloten dat de overheveling naar de Wlz van hulpmiddelen en woningaanpassingen van zelfstandig wonende cliënten met een Wlz indicatie definitief niet doorgaat. Tevens is besloten dat de overheveling naar de Wlz van hulpmiddelen van cliënten met een Wlz indicatie die intramuraal wonen zonder behandeling, in principe wel door zal gaan. Deze overheveling zal niet eerder dan per 1-1-2019 ingaan.

In deze brief gaan wij in op de argumenten voor dit besluit en het vervolg.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft Hulpmiddelen van thuiswonende cliënten met een Wlz-indicatie	ons kenmerk ECSD/U201601693 Lbr. 17/001	datum 4 januari 2017

Geacht college en gemeenteraad,

1. Inleiding en achtergrond

In de Wlz staat dat de Wlz-uitvoerders verantwoordelijk worden voor woningaanpassingen en hulpmiddelen (roerende woonvoorzieningen en individuele mobiliteitshulpmiddelen) voor cliënten met een Wlz indicatie die zelfstandig wonen. De jaren 2015 en 2016 zijn overgangsjaren geweest waarin de verantwoordelijkheid nog bij de gemeenten is gebleven.

Sinds mei 2015 zijn er, in opdracht van VWS, met tussenpozen in de tijd, twee werkgroepen bezig geweest met het in kaart brengen van alle consequenties van de overheveling. Deze werkgroepen bestonden uit vertegenwoordigers van gemeenten, de VNG, FIREVANED (de branche-organisatie van de hulpmiddelenleveranciers) en ZN en werden ondersteund door de adviesbureaus HHM en Scio-consult. In augustus van dit jaar is de eindrapportage verschenen. Deze rapportage is ter kennisname toegestuurd aan de VNG commissie Gezondheid en Welzijn.

Tegelijkertijd is in maart van dit jaar in de Tweede Kamer de motie Van Dijk en Van Weijtenberg (34279, nr. 20) aangenomen die het kabinet opdroeg om de consequenties van een eventuele overheveling voor cliënten te onderzoeken. VWS heeft dit onderzoek in september uitgevoerd.

Op grond van de eindrapportage van de werkgroepen en het VWS onderzoek naar de consequenties voor cliënten van een eventuele overheveling, hebben de bestuurlijke delegatie van de VNG en staatssecretaris Van Rijn in het bestuurlijk overleg op 24 november besloten dat de overheveling naar de Wlz van hulpmiddelen en woningaanpassingen van zelfstandig wonende cliënten met een Wlz indicatie definitief niet doorgaat. Tevens is besloten dat de overheveling naar de Wlz van hulpmiddelen van cliënten met een Wlz indicatie die intramuraal wonen zonder behandeling, in principe wel door zal gaan. Deze overheveling zal niet eerder dan per 1-1-2019 ingaan.

2. Argumenten voor dit besluit

Eén loket voor cliënten wordt met de overheveling niet bereikt.

Uit het onderzoek bleek dat het fysiek overhevelen van alle Wmo hulpmiddelen en woningaanpassingen naar de zorgkantoren een enorme complexe operatie zou worden:

- De waarde van die hulpmiddelen en woningaanpassingen zouden berekend moeten worden.
- Het onderhoud van reeds verstrekte hulpmiddelen en woningaanpassingen zou door de zorgkantoren overgenomen moeten worden.
- Gemeenten kunnen de hulpmiddelen in eigendom hebben of huren.
- Gemeenten hebben allerlei individuele afspraken gemaakt met betrekking tot het realiseren van woningaanpassingen.
- Zorgkantoren werken niet altijd met dezelfde leveranciers als gemeenten.

Daarom heeft de in paragraaf 1 genoemde werkgroep een alternatief uitgewerkt waarbij de reeds verstrekte hulpmiddelen en woningaanpassingen bij de gemeenten zouden blijven totdat zij afgeschreven waren en alleen nieuwe voorzieningen vanaf een bepaalde datum door de zorgkantoren zouden worden verstrekt. De consequentie van dit alternatief was echter dat cliënten nog jarenlang uit twee of soms zelf drie wettelijke kaders hun hulpmiddelen en woningaanpassingen zouden krijgen. De werkgroep vond dit uit oogpunt van transparantie en herkenbaarheid (bij wie moet ik zijn voor welke voorziening) geen goede zaak.

Omvang financiële middelen konden niet worden bepaald.

De werkgroep is er niet in geslaagd de omvang van de financiële middelen voor deze taak te bepalen. Gemeenten houden over het algemeen wel bij wat zij uitgeven aan hulpmiddelen en woningaanpassingen maar registreren niet of de cliënt een Wlz-indicatie heeft. Dat weten zij vaak niet. In januari van dit jaar is een pilotonderzoek gedaan onder 5 gemeenten die gedurende 1 maand bij hielden welke kosten zij maakten voor deze doelgroep. De resultaten liepen dusdanig uiteen, dat een veel grootschaliger onderzoek gedurende langere tijd noodzakelijk zou zijn, om een indicatie van de omvang van het budget te krijgen. De bereidheid onder gemeenten om gedurende langere tijd aan een dergelijk onderzoek mee te werken was gering, vanwege de grote tijdsinvestering. De VNG vindt het niet in het belang van gemeenten als het budget voor deze doelgroep zonder goede onderbouwing geraamd zou worden, en onttrokken aan het Wmo budget.

Verstrekking van woningaanpassingen en hulpmiddelen moet in één hand blijven.

Zorgkantoren/ ZN hebben vanaf het begin grote bezwaren gehad tegen het moeten uitvoeren van woningaanpassingen. Zij vinden dit geen zorg en hebben geen kennis van de lokale woningmarkt. Zij kunnen het primaat van verhuizing niet toepassen en vrezen dat de kosten voor woningaanpassingen fors zouden toenemen wanneer deze als aanspraak in de Wlz zouden worden verstrekt.

De werkgroep was van oordeel dat hulpmiddelen en woningaanpassingen vanuit één wettelijk kader moeten worden toegekend omdat ze nauw met elkaar samenhangen en vaak in combinatie worden verstrekt. Als de woningaanpassingen niet naar de zorgkantoren zouden gaan, dan was het beter om de hulpmiddelen ook bij de gemeente te houden.

Vrees voor stijgende kosten van woningaanpassingen in de Wmo.

De gemeenten die deelnamen aan de werkgroep onderschreven de uitkomsten van het VWS onderzoek naar de consequenties voor cliënten van een eventuele overheveling. Gemeenten hebben in de werkgroep wel aangegeven dat zij vrezen dat de kosten voor dure woningaanpassingen zullen stijgen als steeds meer mensen met een Wlz-indicatie thuis willen blijven wonen. De druk op gemeenten om kostbare aanpassingen te vergoeden omdat de cliënt graag thuis wil blijven, zal toenemen. In de Wmo bestaan geen heldere plafonds die aangeven tot hoever de gemeente daarin moeten meegaan. Het Rijk en de VNG zullen de kostenontwikkeling voor deze taak goed moeten monitoren. Dit kan echter alleen als de gemeenten gaan registreren welke cliënt een Wlz-indicatie heeft. Enkele gemeenten uit de werkgroep zouden graag zien dat er voor woningaanpassingen boven de € 50.000,- een landelijk fonds komt, waaruit deze gefinancierd kunnen worden. Een dergelijke constructie bestond ook onder de oude Wvg. De VNG zal VWS op de hoogte stellen van deze wens, maar acht de kans gering dat VWS hiertoe op korte termijn bereid zal zijn.

3. Vervolg

Overheveling naar de Wlz van de hulpmiddelen van cliënten met een Wlz indicatie die intramuraal wonen zonder behandeling

In 2017 zal in opdracht van VWS een werkgroep worden geformeerd die de consequenties in kaart zal brengen van de overheveling naar de Wlz van de hulpmiddelen van cliënten met een Wlz indicatie die intramuraal wonen zonder behandeling. Er zal een stappenplan voor de overheveling worden gemaakt. Onderdeel daarvan is een aanpassing van de Wlz. De samenstelling van de werkgroep zal waarschijnlijk hetzelfde zijn als de eerdere werkgroepen. Naar verwachting zal veel van het onderzoek dat door de eerdere werkgroepen is gedaan, ook van toepassing zijn op de overheveling van deze doelgroep. Alleen de omvang van de doelgroep en de voorzieningen is veel beperkter. Als datum voor de overheveling is 1-1-2019 genoemd. Deze datum sluit aan bij het moment waarop het onderscheid tussen instellingen met en zonder behandeling komt te vervallen. Dat is op zijn vroegst op 1 januari 2019. Dit betekent dat de huidige uitvoeringspraktijk in ieder geval in 2017 en 2018 wordt voortgezet. Onderdeel daarvan is het voorbereiden van een wijziging van de Wlz.

In het bestuurlijk overleg van 24 november is tevens besloten om voor cliënten met een Vpt en een pgb in een wooninitiatief de genoemde voorzieningen voorlopig vanuit de Wmo te blijven verstrekken. Het Rijk zal de NZA en het Zorginstituut opdracht geven om medio 2017 een advies uit te brengen over het vraagstuk of bewoners van een geclusterde woonsetting zijn te rekenen tot cliënten in een instelling of tot cliënten die thuis wonen.

Monitoren kostenontwikkeling hulpmiddelen en woningaanpassingen in de Wmo

De VNG zal er bij VWS op aandringen de ontwikkeling van de uitgaven in de Wmo voor deze taak te monitoren. Daarvoor zal het van belang zijn dat gemeenten de Wlz-groep apart gaan registreren. Op dit moment is het nog niet mogelijk dat het CIZ gemeenten automatisch een signaal geven als een cliënt van de Wmo naar de Wlz gaat. De VNG blijft hiervoor aandacht vragen om dit wel mogelijk te maken.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by a horizontal line extending to the right.

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.